

Patron

INFORMACE PŘÁTEL
DROBNÝCH PAMÁTEK
JIZERSKÝCH HOR

2 / 2003

ROČNÍK 14

VÝLET ZA POMNÍČKY MEZI OLDŘICHOVEM A JOSEFOVÝM DOLEM

ve spolupráci s Ekocentrem Liberec se koná v neděli, 29. června 2003.
Odjezd do Oldřichova v Hájích z Tanvaldu 5.⁴⁵, Jablonce 6.²³, Liberce 7.¹⁰.

Během cesty navštívíme tato pamětní místa:

- Pomník u železničního mostu
- Langeho kříž
- Bäumelův kříž
- Tabulka tří přátel
- Mützelův obrázek
- Bílá smrt v sedle Holubníku
- Pomník na místě smrti Hanse Simmona
- Orctův kříž
- Rozmezí
- Zimmermannův pomník
- Kamenná komora
- Bývalá tabulka inženýra Tauchmanna

Trasa je dlouhá asi 25 kilometrů. Trasu navrhnul a výpravu povede pan Šourek.

VÝLET DO LUŽICKÝCH HOR

se koná v sobotu, 6. září 2003.

Odjezd do Jedlové přes Varnsdorf z Tanvaldu 3.⁵⁴, Jablonce 4.²⁸, Frýdlantu 4.²⁷,
Liberce 5.¹⁴, (z Liberce možno jet rychlíkem 5.⁵⁶ přes Českou Lípou).
Návrat z Dolního Podluží v 14.⁴³ nebo 16.¹⁵.

Během cesty navštívíme tato pamětní místa:

- Jelení sloup
- Třípanský sloup
- Mezníky lesních dílů
- Žebračka
- Kaufmannův buk
- U Jána
- Sirný pramen
- Robischův pomníček
- Pomníček Kolomazníka
- Trojhran
- Pomník 1938

Trasa je dlouhá asi 18 kilometrů. Trasu navrhnul a výpravu povede pan Novotný.

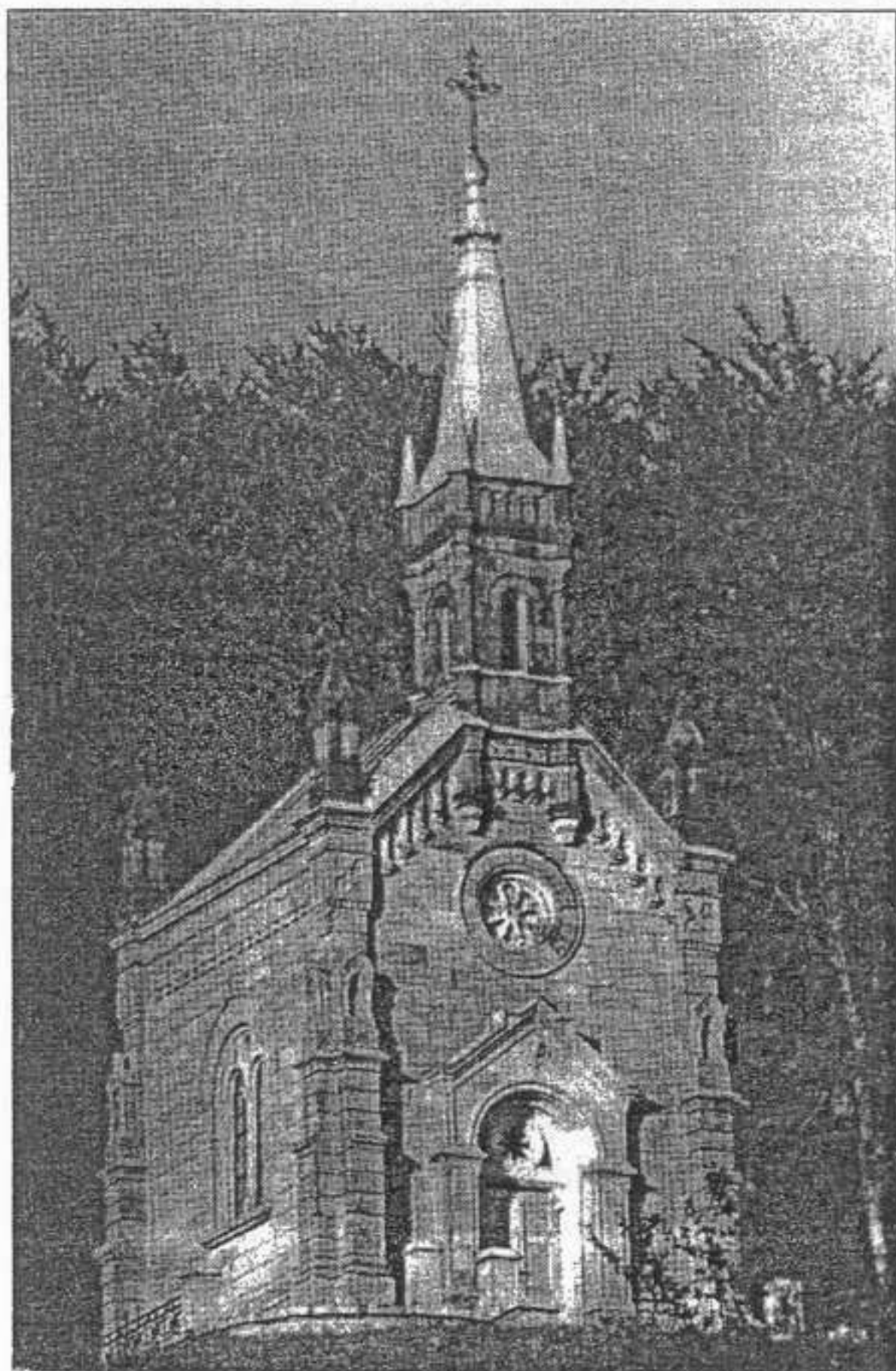
OKÉNKO DO HISTORIE - RIEDLOVA HROBKA

Nejprve několik vět o příčinách a podmínkách, které v 19. století víceméně nutily úspěšné podnikatele stavět honosné vily a hrobky. S těmito stavbami se setkáváme v našem blízkém i vzdálenějším okolí. Koncem 19. století vzrostlo bohatství rakousko-uherské velkoburžoazie, ke které patřili i severočeští průmysloví magnáti natolik, že usilovali o udělení baronských titulů. Aby vešli ve známost císařské rodiny, včetně samotného císaře, podíleli se na okázalých akcích pořádaných k poctě Jeho Veličenstva císaře Františka Josefa I. Bylo tomu tak v roce 1888 ke

čtyřicátému, tak i v roce 1898 k padesátému jubileu vlády.

Velkopřůmyslníci se představovali v roce 1888 nákladnými expozicemi na jubilejní výstavě ve Vídni. Obsáhlými obrazovými publikacemi dokazovali rozkvět jednotlivých průmyslových oborů a celé říše za dobu blahého panování Jeho Veličenstva císaře. Firma Josef Riedel Polubný obeslala vídeňskou výstavu rozsáhlou kolekcí luxusních výrobků, které vévodila malovaná váza s portrétem císaře. Vázu si císař, údajně s potěšením, při návštěvě výstavy prohlédl a Riedlova expozice obdržela Výstavní medaili.

Velkoburžoazie se snažila přizpůsobit šlechtě. Upozorňovala na sebe stavbami honosných vil

připomínajících sídla šlechty a neopomněla si stavět na místních hřbitovech i mimo ně okázalé rodinné hrobky. Ke stavbě mimo hřbitov bylo nutno mít souhlas příslušných světských i církevních úřadů. Do té doby spadá i veliký rozmach firmy Josef Riedel Polubný. 25. září 1888 obdržel Josef Riedel Rytířský kříž Františka Josefa I. - svůj sen. V přiloženém diplomu se udává, že Řád se jmenovanému uděluje za zásluhy o veřejné blaho.

V čele tohoto rodinného podniku stál po předčasně zemřelém Hugo Riedlovi (1848 - 1883) na svou dobu velmi vzdělaný a podnikavý mladší bratr Wilhelm (1849 - 1929). Byl to on, který nechal stavebně upravit vlastní vilu a opatřit ji rozsáhlým parkem s bazénem (pozdější ředitelství Jabloneckých skláren) a na území dnešní Desné postavit celou řadu obytných domů pro zaměstnance firmy (mezi nimi Sedmidomky). Dal přestavět restauraci Sklář a rozšířit ji o velký taneční sál s jevištěm a hotelové pokoje. Areál Příchovické sklářské hutě obohatil o další hutě, Perlovku a sklad tyčí. Podél státní silnice rozšířil areál Polubenské huti o další tzv. Novou huť na výrobu dutého skla a rozsáhlé skladiště surové bavlny a příze, se kterými v té době rovněž obchodoval. Budovu » Centrály « dal zvýšit o jedno patro a nechal k ní přistavět novou vrátnici. Později v letech 1911 - 1912 byla na jeho popud postavena na novém místě Desenská huť.

Jeho mladší bratr Josef (1862 - 1924), šéf Polubenské huti a rafinérie skla, nechal v letech 1893 - 1894 dle návrhu lublaňských architektů postavit pro svoji ženu Paulu, roz. von Gariboldi, honosnou vilu. Vilu situoval do areálu vodoléčebných lázní s rozsáhlým parkem, zakoupeným od dědiců významného sklářského podnikatele Ferdinanda Ungera. V duchu tehdejší módy pěstované velkoburžoazií byla v letech 1889 - 1890 postavena na protilehlém otevřeném a zvlněném východním svahu, ležícím po pravé straně státní silnice, rodinná hrobka. Hrobku nechal postavit Wilhelm Riedel. Její umístění situoval na tehdy nezalesněný vršek, ještě neprotnutý železničním tunelem. Bylo to místo, které ve volných chvílích rád navštěvoval se svojí ženou. Tehdy z něho byl pěkný výhled na sklárny a jejich okolí. Stavbu svěřil libereckému staviteli Adolfu Bürgeovi, který hrobku postavil v pseudonovogotickém slohu. Krypta byla postavena z muchovské žuly a její nadstavba - kaple z hořického pískovce. Jednotlivé stavební prvky, ze kterých byla kaple postavena, vyrobili hořičtí kameníci. Stavba hrobky stála dle rodinné kroniky 40 000 zlatých. První zvon zavěšený ve věžičce byl odevzdán v průběhu první světové války zbrojařům. Druhý zvon vyrobený vídeňskou firmou Böhler za 4 000 Kč byl vysvěcen a zavěšen do věžičky v únoru 1923. Jeho osud za druhé světové války byl stejný jako u jeho předchůdce.

Problémy s hrobkou začaly už s jejím vysvěcením. Hrobka stála na katastru spadajícím podle tehdejších zvyklostí pod patronaci příchovické farnosti. Předpo-

kládané výnosy spojené s církevními obřady si nechtěl nechat příchovický farář ujít. Riedlové spojení více než třicet let s polubenskou farností usilovali o její církevní služby i v nově postavené kapli. Začaly spory. Při kolaudaci se hledalo povolení ke stavbě hrobky mimo hřbitov. Riedlové museli řešit územní problémy nejen s okresními, ale i církevními institucemi. Obojí bylo díky značnému vlivu a známostem Riedlů po dvou letech vyřízeno. Po zásahu okresního hejtmána a litoměřického biskupa byla stavba zkolaudována a kaple vysvěcena. Od té doby zde mohl polubenský farář sloužit při různých výročních úmrtí členů Riedlovy rodiny tichou mši.

Do hrobky byly uloženy ostatky zemřelých členů rodiny, pohřbené do té doby na různých hřbitovech.

V rodinné hrobce odpočívali:

1. Franz Riedel, antonínovský huťmistr, strýc a tchán Josefa Riedla st. nar. na Nové Louce 4. 12. 1789, zemřel v Antonínově 19. 11. 1844.
2. Anna Maria, roz. Riedlová, manželka Josefa Riedla st., nar. 10. 7. 1819 v Antonínově, zemřela tamtéž 8. 6. 1855.
3. Anna Albertina, dcera Josefa a Anny Marie Riedlových, nar. 13. 1. 1855 v Antonínově, zemřela tamtéž 13. 12. 1856.
4. Judita, roz. Vogelová, nar. 17. 11. 1789 v Kamenickém Šenově, manželka Franze Riedla, zemřela v Antonínově 23. 12. 1824.
5. Hugo Riedel, senioršéf firmy Josef Riedel, nejstarší syn Josefa Riedla st., nar. 5. 3. 1848 v Antonínově, zemřel v Lázních Hall 21. 6. 1883.
6. Rolland, syn Otto a Clary Riedlových, nar. v Kořenově 16. 2. 1883, zemřel tamtéž 22. 11. 1886.
7. Bruno, syn Otto a Clary Riedlových, nar. v Kořenově 11. 3. 1890, zemřel tamtéž 22. 10. 1892. *Ostatky shora uvedených rodinných příslušníků byly postupně po vysvěcení hrobky do ní uloženy v roce 1893. První řádný pohřeb do rodinné hrobky se konal 30. dubna 1894, kdy byl pohřben:*
8. Josef Riedel st., zakladatel firmy, nar. 19. 12. 1816 v Hejnicích a zemřel v Dolním Polubném 24. 4. 1894. *Dále jej následovali:*
9. Otto Riedel, šéf textilních závodů firmy Josef Riedel, syn Josefa Riedla staršího, narozen 24. 1. 1853 v Antonínově, zemřel 20. 7. 1901 v Kořenově.
10. Johanna, roz. Neuwingerová, druhá manželka Josefa Riedla staršího, nar. 11. 11. 1836 v Ruprechticích, zemřela 2. 1. 1920 v Liberci.
11. Johanna, roz. Siegmundová, manželka Wilhelma Riedla, nar. 30. 11. 1853 v Liberci a zemřela tamtéž 27. 11. 1922.

12. Josef Riedel junior, senioršéf firmy Josef Riedel Polubný, syn Josefa Riedla st. z druhého manželství, nar 20. 4. 1862 v Dolním Polubném, zemřel 30. 1. 1924 v Potočné čp. 120 (Desná II.)
13. Wilhelm Riedel, druhorozený syn Josefa Riedla st., nar 14. 11. 1849 v Antonínově, zemřel 10. 11. 1929 v Liberci. Po zpopelnění byla urna spolu s urnou jeho manželky uložena v roce 1929 do rodinné hrobky. *Wilhelm Riedel ve své závěti odkázal obci Polubný 100 000 Kč s tím, aby z úroků, které tato jistina vynese, byl zřízen fond na udržování hrobky v případě, že by ji příslušníci rodiny Riedelů nebyli schopni opatrovat.*
14. Clara, roz. Welzová, manželka Otto Riedla st., nar. 2. 12. 1857 v Praze, zemřela 18. 6. 1930 ve Františkových Lázních.
15. Paula, roz. von Gariboldi, manželka Josefa Riedla jun., nar 13. 4. 1866 v Lublani, zemřela 5. 4. 1934 v Potočné čp. 120 (Desná II.).
16. Otto Riedel Jun., senioršéf firmy Josef Riedel Polubný, syn Otty a Clary Riedlových, nar. 20. 6. 1881 v Kořenově a zemřel 30. 1. 1934 v Dolním Polubném.

To byl poslední pohřeb do rodinné hrobky. Po válce byla rodina vystěhována a její příslušníci ani obec Polubný se o hrobku nestarala. Postupně docházelo k jejímu poškozování mladými vandaly a byla ohrožena celistvost jednotlivých pohřbů. MNV nově vzniklé obce Desná se snažil bezvysledně spojit s příslušníky rodiny Riedlů v Rakousku, které hrobka patřila, k řešení dané situace. Protože k žádné dohodě nedošlo, rozhodla se rada MNV ke zpopelnění pozůstatků pohřbů nacházejících se v hrobce a uložení jejich popela do původní rodinné hrobky na hřbitově v Horním Polubném.

Hrobka se stala v šedesátých letech dostaveníčkem problémové mládeže a devastace stavební části pokračovala. Nezabránila jí ani několikerá provizorní opatření MěNV k znemožnění vstupu do objektu.

V poslední době se snažili zástupci města tento vleklý problém řešit. Přistoupili k důkladnému zabezpečení a obnově stavebního stavu hrobky. Stále zůstává nedořešen způsob trvalejšího využití této pěkné stavby. Hledají se možnosti proměnit ji na kulturní stánek, který by sloužil propagaci města, případně připomínal jeho kulturní a průmyslovou historii.

Desenské noviny, únor 2002

Pro Desenské noviny Ing. Ladislav Žák

Foto ing. Ivan Indráček

ZA DROBNÝMI PAMÁTKAMI ČESKOKAMENICKA

Sraz v sobotu 14. září 2002 v 10:00 hodin
v Horní Kamenici (za Kamenickým Šenovem)
při odbočce silnice na Rumburk / Kytlice.

V Horní Kamenici zaparkujeme a dále půjdeme pěšky:

- I. Blumbergův pomník
- II. Bratrské oltáře

Autem – pěšky:

- I. Bauerova kaple
 - II. Pomník na Sedmiletou válku
 - III. Weidlichova kaple u Rynartic
 - IV. Kaple sv. Prokopa v Rynarticích
 - V. Reliéfy trpaslíků v Rynarticích
 - VI. Školní kříž u Jetřichovic
 - VII. Grieslerův kříž u Jetřichovic
 - VIII. Skalní kaple ve Všemilech
 - IX. Reliéf korunovace Panny Marie v Srbské Kamenici
 - X. Riedelův smírčí kříž při silnici na Růžovou
 - XI. Sloupková boží muka se sv. Janem Nepomuckým u Janské
 - XII. Kříž loučení mezi Janskou a Českou Kamenicí
-

Příjezd do České Kamenice a odjezd domů v 17:30 hodin.

Malé zamyšlení úvodem.

Příprava akce, organizace i pozvánka samotná byla důkladná a poctivá. Průvodce, který obětoval den svého volného času, byl absolutní jednička. Nicméně cca 100 lidí ze spolku Patron bylo jiného názoru. Přestože bylo předtím na společných schůzkách dotazováno, zda o tuto akci je zájem (a on byl) - se jich nakonec zúčastnilo celých 6 (šest). Děkuji tímto všem, kteří přijeli a myslím si, že nelitovali...

...nakonec ono to má i kladnou stránku věci: Člověka to povzbudí pro přípravu další akce!

Herbert Endler, jednatel spolku Patron

Putování za drobnými památkami Českokamenicka.

František Golis

Při přípravě diapozitivů na schůzi Patronu 5.4.2003 jsem si uvědomil, že v časopise nebyl napsán žádný článek popisující toto putování. Pokusím se toto ve svém malém příspěvku napravit.

Putování bylo domluveno s panem Karlem Steinem, pracovníkem CHKO Labské pískovce na 14.9.2002. v 10:00 hodin v Horní Kamenici.

CHKO Labské pískovce sahá od Rumburku na východě po obec Tisá na západě. CHKO byla založena v roce 1972 v dnešní době má rozlohu 249 km². V její nejcennější části byl v roce 2000 založen Národní park Labské pískovce o rozloze 75 km². Z německé strany přiléhá k naší části NP Saské Švýcarsko vyhlášený už v roce 1990 o rozloze 93 km².

Horní Kamenice 14.9.2002 za 10 minut 10 hodin.

Blumbergův pomník

Sjíždějí se zde dvě osobní auta se šesti, ano čtete správně, v počtu pouhých šesti členů spolku Patron, který čítá v dnešní době 99 členů! Po malé chvilce čekání přichází pan Karel Stein. Přichází od vlaku, kterým přijel z Děčína. Pan Stein je mnohým čtenářům znám z dnes již zaniklého časopisu Jizerské a Lužické hory, kde psal články pod titulkem „Zapomenuté pomníčky Lužických hor“. Po dohodě kudy kam – vyrážíme.

Náš směr vede nejprve lesem na bývalou obchodní cestu k Blumbergovu pomníku. Blumbergův pomník byl postaven lidmi na památku loupežného přepadení slavným loupežníkem Babinským. Po druhé světové válce byl pomník rozvalen. V roce 1998, za podpory města Česká Kamenice, byl obnoven. Část textu je nečitelná. Kronikář nám zachoval úplný text, kde se píše: „Jako oběť ohavné loupežné vraždy,

pokryt mnoha ranami, zde v noci ze 4. na 5. července 1833 vypustil duši Johann Gottfried Blumberg, obchodník z Hirschfelde v království Saském, stár 36 let a 5 měsíců“. Na soklu pískovcového pomníku je dále psáno: „Oplakáván svými blízkými, želen lepšími lidmi odpočívá zavražděný na hřbitově své vlasti“.

Od pomníku této nešťastné události pokračujeme takřka cestou necestou až na modrou turistickou značku, po této značce přicházíme k památce Bratrské oltáře – skupina skalek upravených tak, aby tvořily ochranu oltáři se sochami andělů z roku 1887 a Křížové cestě. Traduje se, že se zde před Bílou horou scházeli k tajným bohoslužbám katolíci a po nich evangelíci. V dnešní době z oltáře nezbylo nic, pouze torza barokních soch z r. 1718 a 1765 jsou zde ponechány jako upomínka lidského vandalismu.

Roku 1993 byl do jednoho prázdného výklenku instalován kamenný reliéf, na kterém je znázorněna původní podoba Bratrského oltáře.

Odtud směřují naše kroky na vrchol hřebenu k malé skalce, na které je vytesán letopočet 1834. Těchto letopočtů je v CHKO a NP vytesáno několik desítek a vztahují se na geodetická měření, která zde probíhala v letech 1831 – 1836. Odtud se vracíme zpět ke svým dopravním prostředkům.

Po další dohodě vyjíždíme auty do České Kamenice, kde stavíme na náměstí a prohlédneme si barokní kašnu z roku 1775 se sochou P. Marie z roku 1680. Obdivujeme zde dlaždici s podkovou, která značí, že právě zde a nikde jinde směl být při trzích uskutečňován dobytčí a koňský trh. Nasedáme do aut a jedeme směr Studený. Zastavujeme u nově zrestaurované Bauerovy kaple. O této kapli napsal pěkné povídání pan ing. Karel Stein ze Správy CHKO Labské pískovce – otiskujeme jej v plném znění.

Zázrak v lesích pod Studencem

Mnozí ten pocit znáte. Jdete si jen tak lesem a ejhle. Náhle stojíte před paloučkem plným nádherných hřibů. Nebo se před vámi z ničeho nic vynoří statný jelen. Stojíte přizemněni, tají se vám dech a ohromeně zíráte. Podobné překvapení zažil v

Pomníky pod Studencem

poslední době ten, kdo v lese mezi Lipnicí a Studeným narazil na Bauerovu kapli.

Podle nejbližší obce se jí říkalo také Limpacher Kapelle, česky tedy Lipnická kaple. Jde o barokní plastiku vytesanou do pískovcové skály a krytou ozdobným přístřeškem. Najdete ji, odbočíte-li na nejnižším místě silnice mezi Lipnicí a Studeným po lesní cestě doprava

(cesta kdysi pokračovala a sloužila jako zkratka do České Kamenice). Po sto metrech stanete u zmíněné lesní kapličky. Pod vámi v Hluboké rokli tiše ševelí potůček, koruny vzrostlých stromů nade vším vytvářejí klenbu, se kterou si nezádá leč který chrám. Není divu, že dřívější obyvatelé, kteří byli více spjati s přírodou a citlivější ke krajině svého domova, toto místo přitahovalo. Kaplička jen umocňuje posvátnou atmosféru, ve které se scházeli obyvatelé Studeného a Lipnice k bohoslužbám. - Oblíbené, byly zvláště májové pobožnosti, ke kterým jednou týdně docházel z České Kamenice pan farář Frenzel nebo děkan Marschner. Ten dokonce složil pro pobožnosti u kapličky zvláštní oslavnou píseň. Pamětníci vzpomínají, že tu bývalo tolik lidí, že se ke kapličce nevešli a chlapci se proto rozsadili na protějším vyšším skalním stupni. Mimořádná akustika mezi skalami a protilehlým hlubokým údolím dodávala líbezným mariánským písním mimořádný půvab.

Svůj velký den prožívala kaplička na svatého Antonína, který byl patronem Studeného. Odtud se v onen svátek vypravilo zrána procesí lidu ke kapli v České Kamenici. Zastavovalo se u různých křížků i u Lipnické kaple. Průvod nesl sošku Panny Marie, pod kterou kráčela děvčata držící vlající konce stuh, kterými byla Maria vyzdobena. Chlapci zase nesli

Umění: Václav Štěpánek

Pomník pod Studencem

korouhve a celý průvod vyprovázela vesnická kapela. Procesí dorazilo do České Kamenice, kde následovaly modlitby v ambitech kaple a poutní mše svatá. Poté se průvod vydal na zpáteční cestu do Studeného, kde se dál oslavovalo v hostincích nebo doma.

Lesní kaplička má svůj zvláštní půvab i v dnešní době. Není zděná, ale vytesaná do velkého skalního bloku. Ve výklenku dominuje reliéf Panny Marie s Ježíškem v náručí a na bočních stěnách jsou zobrazeny dva snášející se andělé. Nesou oválné štíty (kartuše) s nápisy, které hlásají, že kaplička byla zřízena ke cti Boží a jeho bolestné matky Christofem Austenem, rychtářem ze Studeného a Eliasem Schiefnerem a to 14. května 1733. Od doby založení byla několikrát renovována, později i zastřešena a vršek byl vyzděn cihlovou zídou. Na renovaci, kterou společně provedli Johann Liebischer z Vídně a obec Lipnice v roce 1894, upomíná nápis u paty kaple. K určitým opravám jistě také došlo v roce 1933, kdy se tu konala velkolepá slavnost k dvoustému výročí jejího vybudování.

Od té doby již kapličku nikdo neopravoval. Bohoslužby se zde sice konaly ještě v roce 1945, ale obyvatelstvo ochromené válkou mělo jiné starosti. Poutní procesí na svatého Jana probíhalo bez barokní okázalosti a spontánní radost z poutě vyprchala. Průvod do České Kamenice se musel obejít bez muziky, neboť v důsledku války chyběli muzikanti. Situace pak nabyla rychlý spád. S vyhoštěním německého obyvatelstva zanikly i jejich tradice. Kapličky, které stály o samotě, byly vykradeny. Lipnická kaple měla štěstí, neboť plastiku vytesanou do skály ukrást nelze. Jen zub času na ní vydatně pracoval - vrstvy starých barev oprýskaly a zvětvování pískovce se urychlilo poté, co zmizela stříška a kaple byla vystavena nepřízní počasí.

A kde zůstává ten zázrak uvedený v nadpise tohoto článku? Viděly ho desítky lidí, které se sem sjely letos v sobotu 7. září. Na vyvýšeném místě vyhrávala kapela s lesními rohy a pozouny. Administrátor farnosti Srbská Kamenice opravenou kapli znovu vysvětil. Lidé přinesli květiny, vzpomínali a modlili se. Spolu s německými rodáky ze zahraničí přišli i místní obyvatelé. Dík patří všem, kteří se o opravu zasloužili, zvláště Lesům České republiky, které jako správce pozemku celou akci financovaly a podle dobového záběru nechaly zhotovit stříšku s plůtkem. Vlastní restaurování provedl sochař Jan Pokorný z Děčína. Díky také panu Jaroslavu Moudrému z Lipnice, který se o kapli stará, a neznámému člověku, který sem nosí květiny. Nevěříte-li, přijďte se na ten zázrak podívat.

Ing. Karel Stein, Správa CHKO Labské pískovce.

Pokračujeme v jízdě a stavíme u pomníčků připomínajících sedmiletou válku, kdy panovala Marie Terezie. Po střetnutí u Jablonného v Podještědí 15. července 1757

se Prusové dali na útěk, kde byli zaskočeni rakouskou pěchotou. Boje zde probíhaly od 18. do 21. července. V dobových záznamech se hovoří o kupách mrtvol. Pomníky dal postavit Eduard Lehman z pískovcového kamene. Tyto dva pomníčky stojící vedle sebe byly v minulosti značně poškozeny. V roce 1997 se podařilo levý pomník ve tvaru komolého jehlanu nahradit přesnou replikou. Na čelní straně je nápis „Na paměť zde pochovaných rakouských a pruských vojáků, kteří padli v boji 19. a 20. července 1757. Bůh dejž jim věčný mír“. Na pravém zdobeném zkříženými šavlemi, věnčené dubem a vavřínem, můžeme číst: „Zbudováno 23. dubna 1903 Eduardem Lehmanem“.

Při další cestě mineme Polírův kříž, Potoční kámen a stavíme u Weidlichovy kaple na staré Kostelní cestě. Kaplička je v dnešní době prázdná. Kapli nechal v roce 1900 zrenovovat MUDr. Rothe z Chřibské. V roce 1995 namaloval pan Jar. Pokorný na plech repliku obrazu podle dochovaného skleněného diapozitivu zachycující obraz sv. Trojice. Roku 1998 byl obrázek ukraden. Tak zbyl pouze nápis na rámování výklenku: „Ježíši odpusť mi mé hříchy. Duchu svatý, přebývej neustále v mém srdci (srdci je vytesáno♥). Georg Ferdinadt Weydlich – výrobce šroubů 1697“.

Pokračujeme v další jízdě do Rynartic, kde stavíme před restaurací „U Blehů“. Navštívujeme kapli Ecce Homo; reliéf 7 trpaslíků se Sněhurkou, které vytesal místní občan Ernst Vatter se synem někdy kolem roku 1882. Odtud jedeme ke kapli sv. Prokopa, která byla 10. října 1886 vysvěcena farářem Ludwigem Schönem. V dřívějších dobách se o kapli starala rodina Vatterova, nyní se o kapli starají noví majitelé bývalého Vatterova statku.

Po obědě sjíždíme do Jetřichovic, kde si prohlédneme nově postavený Školní kříž. Další zastávka je u Grieselova kříže, který opravil místní chalupář. Další zastávka je ve Všemilech, kde vyhledáváme poblíž bývalé školy skalní kapli sv. Ignáce. Kaple je vytesána celá v pískovcové skále, jsou v ní lavice asi pro dvacet osob i malý oltář.

Další zastávka, všemi očekávaný Riedlův smírčí kříž na vršku v lese před obcí Růžová. Výška tohoto smírčího kříže je 130 cm. Od příčných ramen až k zemi je zdoben je vyzdoben znamením meče, okolo je čtveřice malých křížků a letopočet 1792. Pověst vypráví o dvou vránách, svědkyních vraždy obchodníka Riedela, které se později zasloužily o usvědčení vrahů, dvou bratrů z Markvartic.

Po pár minutách jízdy parkujeme u velikého pomníku padlých I. světové války. Přes silnici nacházíme Sturmův kříž, na němž se dá snadno přečíst: „24. března 1858 ve stáří 73 let zde zemřel sedlák F.J. Sturm na srdeční záchvat“. Kříž byl nalezen přeražený a roku 1987 opraven a zapuštěn do země.

Opodál u Nového Světa nacházíme na okraji lesa 85 cm vysoký kamenný kříž jako upomínku na smrt Matthäse Dietzeho z Růžové. V roce 1737 dne 5. dubna před svými 75 narozeninami.

Toto byla naše poslední zastávka při putování za drobnými památkami Českokamenicka.

Malé zhodnocení akce: Mrzela nás malá účast členů na této akci.

Myslím si, že když máme zajištěný kvalifikovaný doprovod oblasti, kterou navštívíme, byla by hojnější účast přínosem. V restauraci U Blehů při dobrém obědě byl prostor pro výměnu poznatků, propagačního materiálu, kontaktních adres apod. Všichni zúčastnění se shodli na tom, že zase někdy příště vyrazíme do Labských pískovců. Tímto také děkuji panu Karlu Steinovi za kvalifikovaný výklad.

Prameny:

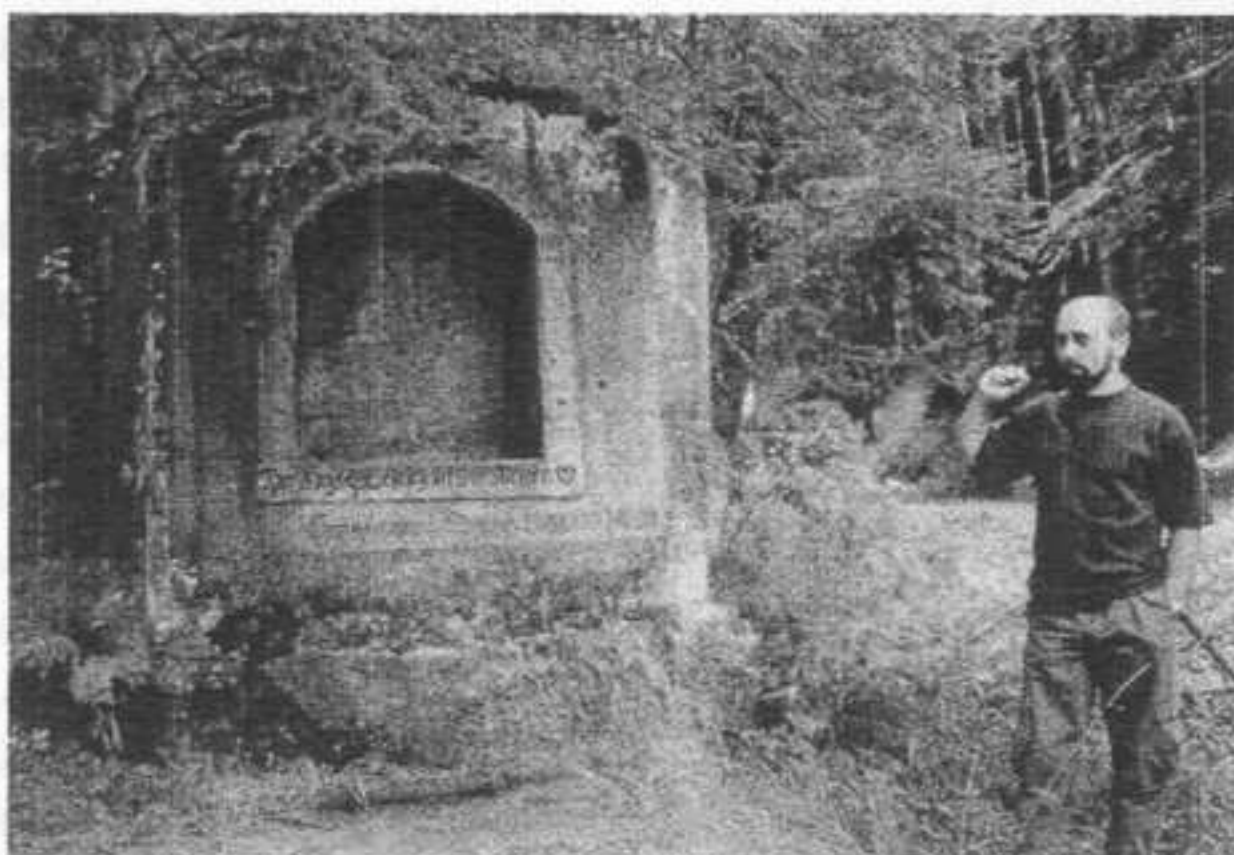
- Jizerské a Lužické hory, ročník 1998 – 1999.
- N. Steinová – Zkamenělé osudy.
- Vlastní archív autora.

Tímto prosím všechny čtenáře Patrona, kteří by mi mohli poskytnout nějaké podklady k popisované oblasti a oblasti Ralska, Hradčanských stěn u Máchova jezera, ať mne kontaktují na 483 705 413 po 19:00 hodině.

Děkuji.

Golis František.

Foto: Herbert Endler

Karel Stein u pomníčku

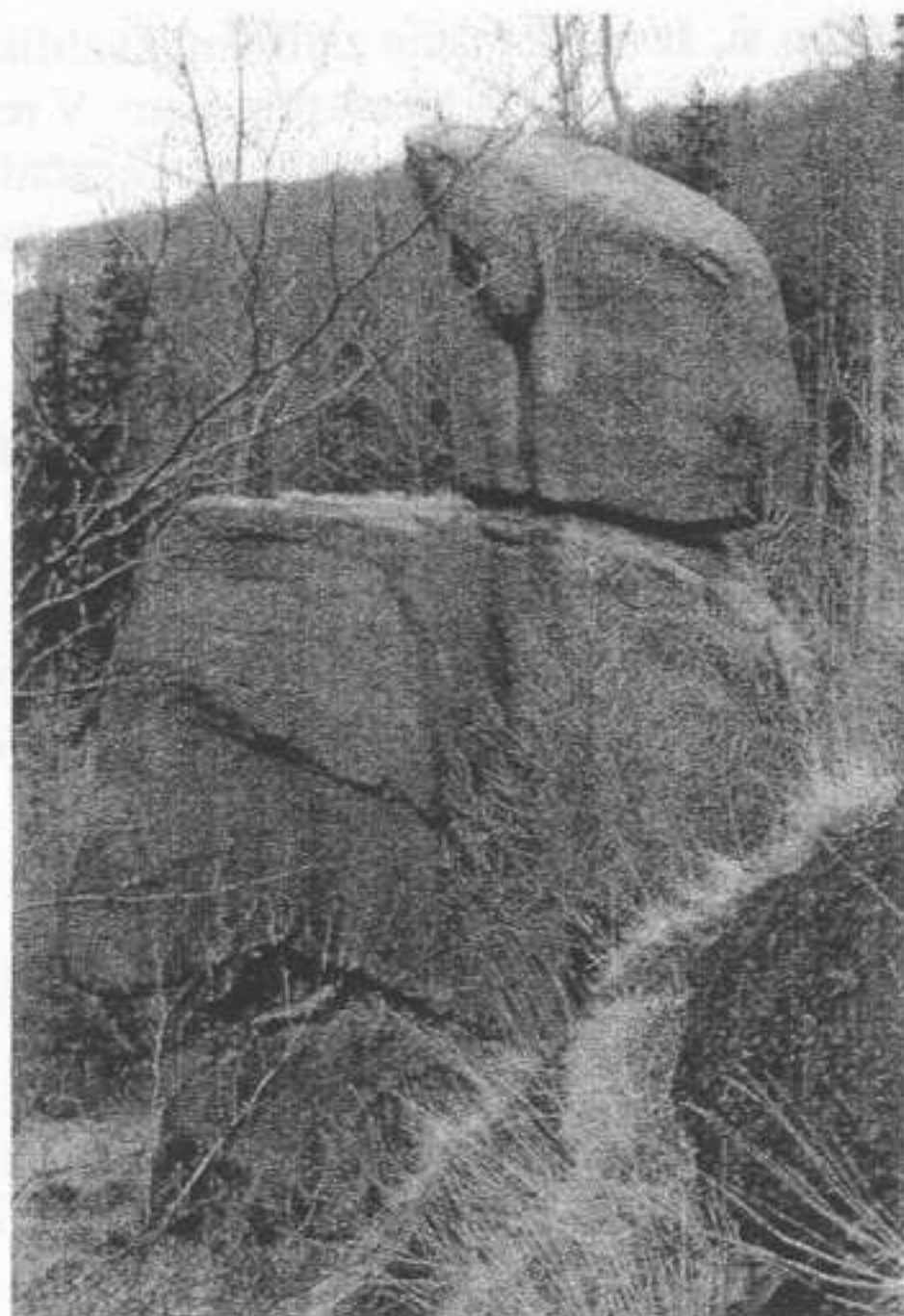
Putování horami na Velký pátek

Také máte někdy „chut“ vypadnout z každodenního shonu, zbavit se stresu a vyrazit někam ven...

...tak jsem si vzal na pátek 18.4.2003 dovolenou a vyrazil do hor. Kam, že to bylo? Inu do oblasti Tišiny a Paličnicku. Mým úmyslem již dlouho bylo projít od mostu přes Velkou Rybí vodu rovnou nahoru do skal Francouzských kamenů. Od Bártlovky jdu po silnici k Hubertce a nějakých 100 m před prvním mostem (počítáno od Hubertky) udělám vpravo bok – dobrodružná výprava začíná.

Dočetl jsem se v horolezeckém průvodci Jizerské hory, autorů Fajgla, Simma a Vrkoslava o zajímavých skalách v této oblasti – tak proč je nevyhledat?! Jako první bych měl nalézt Hubertův kámen. Je to málo známá skála a tak si nejdřív myslím, že je to asi 6 m vysoká skála v mlazině na průseku, fotografuji, ale mylím se. Stoupám výš, tak trochu šikmo doprava a prolézám jakousi jeskyni pod větší skalou, když vylezu na náhorní straně – asi jsem našel „Huberta“. Skále snad 8 – 10 m vysoká, na vrcholu vidím stočený vrcholový sešit. Bohužel se nemohu přesvědčit co je v něm – tam se nedostanu. Pořizuji fotodokumentaci pro pozdější konzultace s přítelem Otokarem a dál nahoře vidím typický tvar Kauschkovy věže. Směr je jasný – jde se!

Pod Kauschkovou věží – z mého směru přístupu před ní – je další skála, kterou fotografuji. Když se procpu terénem na náhorní stranu, vidím, že tato skála je odtud docela dobře přístupná i pro lezce mých kvalit. Po chvíli námahy a funění jsem nahoře. Je tady celkem nová vrcholová schránka, zeleně natřená a ze sešitu uvnitř se dovídám, že jsem se dostal na Věž loučení. Musím předeslat, že dnešní den jsem si na počasí tedy vybral! Začíná padat mlha a nejdříve padá krupice, následně dokonce chvíli chumelí. Proč to vyprávím? Cesta, kterou jsem vylezl, je nyní mokrá a já zjišťuji, že nevím, jak se leze dolů. Je to sice jen asi 4 m, ale spadnu-li - bude to stačit. Kdybyste mne tam viděli, jak promýšlím kam ruku, kam nohu, ale zkráťme to: Nakonec jsem s odřeným „rancem“ slezl a zařekl se, že sám „už nikdy...!“ Rychle si z termosky za ten výkon na-

Kauschkova věž

lávám kávičku a fotografuji Kauschkovu věž. Tato skála je nejobtížněji dostupnou v Jizerských horách (takže to ani nezkouším), později dokumentuji i Benjamína, překračuji silnici a těším se na Francouzské kameny.

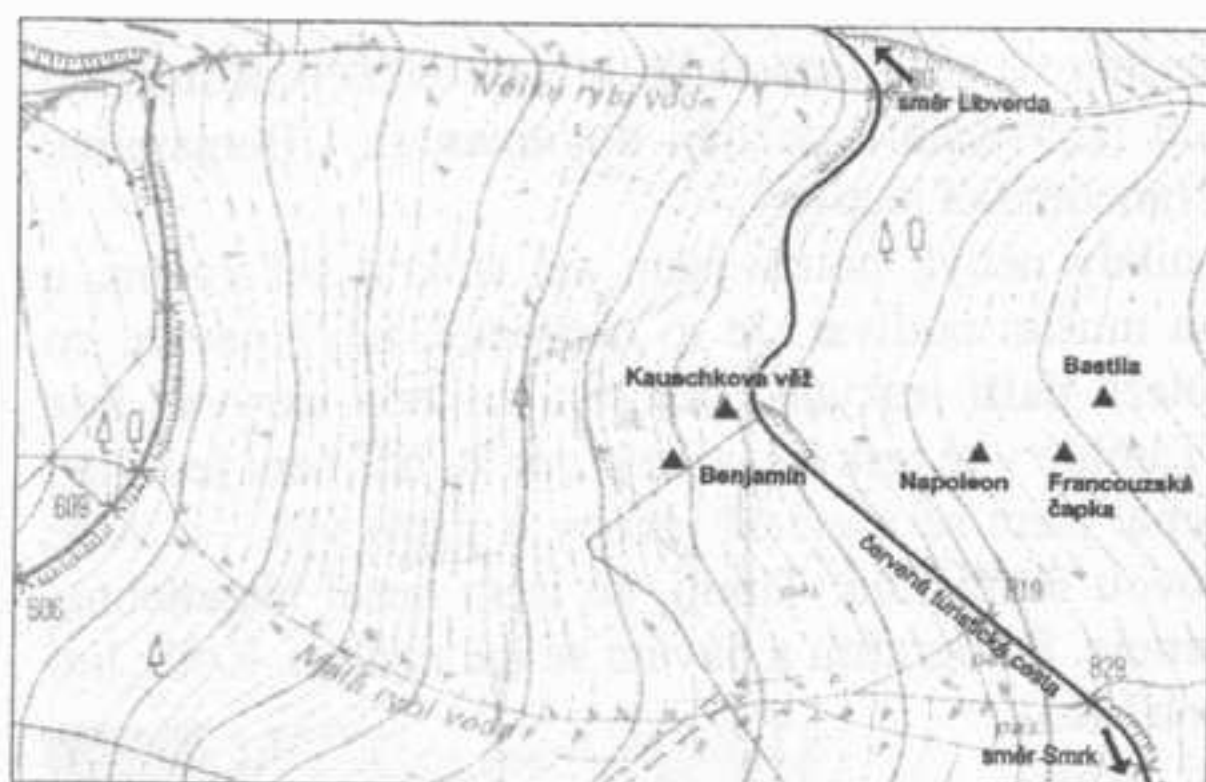
V těchto skalách jsem nikdy nebyl, pouze jsem asi stokrát šel kolem, a vždycky říkal, že se tam jednou musím podívat. Je to napínavé, když nevíte, co objevíte za další skalou, po průlezu další jeskyně. Tak sem se tedy ukrývali lidé v době napoleonských válek... Táhle v té jeskyni, a hele ona to ani není jeskyně, spíše jakýsi průlez. Jde se! Procpal jsem se a vylezl jakoby o patro výš – a vida: První skála se skobou a vrcholovou schránkou. Tipuji, že jsem našel Napoleona. Tak se podle průvodce skála jmenuje. Fotografuji a dávám se dál nahoru. Kolik lidí se tu asi ukrývalo v dobách zlých? Kolik jich asi k sobě tisklo své děti, prosíce a modlíce se k Bohu, aby se neprozradili nepříteli. Chtěli snad mnoho? Vždyť chtěli „jenom žít!“

Mezitím – skála se slaňovacím kruhem, když ji obcházím napadá mne, že má tvar čepice se štítkem! No jasně, Francouzská čapka je to (skalka charakteristického tvaru, s nesnadno dostupným vrcholem) jak uvádí průvodce. Tak na tu jsem také nevylezl... Hned vedle Francouzské čapky je nevýznamná, ale zajímavá skála, rozlomená vej-půl. Jdu dál a po levé straně najednou vidím hřebínek skal, z nichž na té spodní vidím dalekohledem vrcholovou schránku – jde se!

Přicházím blíž a vidím, že tady se schází asi hodně lidí, ale přírodu rádi nemají a skal si už vůbec neváží. Stůl, kmeny jako lavice a oheň? Oheň se rozdělává přímo u skály, která žárem puká až se odlupují celé žulové pláty, které jednak tvoří „desku“ stolu a jednak se povalují poházené kolem! Úplně jsem zapomněl, vlastně stojím u skály Bastila – ten nepořádek tady mne zklamal. Na skalní stěně zbytky vosku, z údolní strany skály Bastila zaražený nějaký rezatý kov omotaný drátem, a vůbec – jdu pryč!

Francouzská čapka

Stoupám šikmo vzhůru, obdivuji pěkné buky a zachovalý ráz horské přírody a říkám si, že takhle jsem nechtěl svoji první návštěvu Francouzských kamenů ukončit. Podívejme, tady je dokonce kaliště – nádhera. Zapomenuty jsou rány způsobené přírodě, co jsem viděl před chvílí, už jsem zase naladěný na vnímání a obdivování. Upřímně

řeceno potřebuji to, protože se přihnala mlha a s ní zase krupice a vločky. Po chvíli se ocitám na cestě – jdu doprava – je to červená z Tišiny. Jdu po ní a před Tišinou vlevo bok svahem dolů.

Z dálky poznávám Strážce Grálu a Věž Grálu, Trojčata. Nedá mi to, sednu si u Emilovy pamětní desky (asi se diví, že jsem tu zase) byli jsme tu minulou neděli k výročí jeho tragické smrti.

Zdá se mi ale, že je rád a dokonce si můžeme v klidu popovídat, vždyť jsme tady široko daleko sami. Povídáme si o všech těch předsevzetích, která si člověk dává, která chce splnit až jednou bude mít čas...

Povídáme si o tom, jak pomíjivé všechno (a hlavně naše přítomnost na tomto světě) je. Shodujeme se dokonce i v tom, že tenhle svět není zase tak špatný, koneckonců o jiném se nemůžeme shodnout...

Nedá se nic dělat, musím jít a tak si slibujeme, že budeme moudřejší, nebudeme se zase až tak „angažovat“ vždyť, vždyť netrvá tak dlouho a málokdo si potom na člověka vzpomene...

Zvedám se a slézám svahem do údolí Hájeného potoka. „Tak se zase někdy zastav, a ne až zase za rok“, zdá se mi, že slyším od Věže Grálu. Ale to byl asi vítr, který se mezitím zvedl.

Památka Kratzerovy smrti. Pěkně obnovená přáteli z Hejnic a okolí, chválím je v duchu za odvedenou práci. Po fotodokumentaci dostávám nápad (jak později zjišťuji, pěkně nedomyšlený). Vyrážím,

Stumpeho pomník

tedy drápu se rovnou nahoru nad Kratzerův obrázek k Večerní a Plotnové věži. Obě nacházím, ale terén je tady šilný, navíc ještě neroztátá půda, takže to pěkně klouže. Zatačím k Mechové věži a věžičce, které rozeznávám v mlze až na poslední chvíli. Teď kolem „Arschwischu“ k Bukové věži, Travnaté věži potom jakoby zpátky k Liščí skále. Únavou už mi nohy přestávají sloužit, pády na umrzlém terénu jsem celý od bahna a konečně vidím Bártlovu boudu.

Odtud jedu do Hejnic – musím poděkovat Pánubohu, že jsem ve zdraví došel a dnešní den přežil. Ve vznešeném prostředí chrámu cítím, jak se mi v duši rozlévá klid a mír, tělo přestává bolet, duchovno je silnější než tělesná únava. Když jdu po nádvoří hejnického chrámu, přistihnu se, že přemýšlím kam se vydám příště?!

Pro časopis Patron sepsal:

Herbert Endler, 19. dubna 2003.

P.S. Cestou domů jsem se zastavil u znovupostaveného pomníku Alfreda Stumpeho u Jabl. chaty. Posílám obrázek.

PAMĚTNÍ DESKY V JABLONCI NAD NISOU

Při své poslední návštěvě Jablonce jsem si povšiml, že na zdi kostela na Horním náměstí je umístěna pamětní deska Josefa Zasche, který byl architektem tohoto kostela.

Na kostele je také kříž milenia 2000. Na témže náměstí, na budově školy, je pamětní deska Otakara Španiela, který zde v letech 1895 - 1899 studoval. Byl to sochař a medailér a tvůrce většiny prvních československých mincí.

Cestou k Nové Vsi jsem si povšiml kamenu u silnice, na kterém je umístěna deska v tomto znění: Projekt čistá Nisa.

**V TÉTO BUDOVĚ ŠKOLY
PRO UMĚLECKÁ ŘEMESLA
STUDOVAL V LETECH
1895 - 1899
OTAKAR ŠPANIEL
ČESKÝ SOCHAŘ A MEDAILER
TVŮRCE VĚTŠINY PRVNÍCH
ČESKOSLOVENSKÝCH MINCÍ**

Řeší odvedení splaškových vod z obcí Nová Ves n. N., Lučany n. N. a části Jablonce n. N. Tato stavba byla spolufinancována z programu Phare. Realizována v letech 1999 - 2000.

Při cestě z Oldřichova na Hemmrich jsem uviděl na levé straně silnice kříž a dva věnce, připomínající zřejmě silniční nehodu.

Petr Koffer

ZASCHE JOSEF - ARCHITEKT

převzato: Jizerská kóta - květen – červen 1996

Se narodil v Jablonci nad Nisou 9. 11. 1871. Jeho rodiče brzy zemřeli a zanechali synovi malé dědictví, pomocí něhož vystudoval na Státní průmyslové škole stavební v Liberci obor stavitelství. V roce 1888 opustil školu a odešel o rok později na Akademii výtvarných umění ve Vídni. Navštěvoval mistrovskou třídu Karla von Hasenauera a ukončil studium roku 1892. V tomto roce mu byla také propůjčena Hagenmüllerova cena.

Potom spolupracoval ve stavební kanceláři Friedricha Ohmanna na jeho pražských dílech. Své první stavby ale vytvořil ve svém rodném městě Jablonci. V roce 1903 to byl secesní starokatolický kostel na dnešním náměstí Boženy Němco-

JOSEF ZACHSE

* 9. 11. 1871

JABLONEC NAD NISOU
GABLONZ AN DER NEISE

† 11. 11. 1957

SCHACKENSLEBEN
U MAGDEBURKU

ARCHITEKT ŘÍMSKOKATOLICKÉHO KOSTELA
NEJSVĚTĚJŠÍHO SRDCE JEŽÍŠOVA
A STAROKATOLICKÉHO KOSTELA
POVÝŠENÁ SVATÉHO KŘÍŽE V JABLONCI NAD NISOU

ARCHITEKT DER RÖMISCH-KATHOLISCHEN
HERZ-JESU-KIRCHE UND DER ALTKATHOLISCHEN KIRCHE
DER HEILIGEN KREUZ ERHÖHUNG
IN GABLONZ AN DER NEISSE

SPOLEK PŘÁTEL MĚSTA JABLONCE N.N.

LEUTELT GESELSCHAFT SCHWÄB. GMÜND

vé. Mimo různých staveb v Praze, začal v roce 1905 pracovat na projektu „Kostela pro horské město“, čímž zřejmě myslil Jablonec. Stavbě kostela Srdce Ježíšova, zahájené v roce 1930 předcházely plány z roku 1920, které byly postupně přepracovány. Stavby kostelů v Jablonci nebyly jediné, ale vytvořil zde několik staveb, do dnešních dnů ojedinělých. Zasche pochopitelně pracoval i pro jiná města: v roce 1906 kolonii rodinných domků v Teplicích, v roce 1911 v Ústí nad Labem, Hostinném, Dvoře Králové, v rakouském Grazu, v Chomutově a na mnohých stavbách spolupracoval.

Dnes se hledají podklady k Zaschovu bohatému životnímu dílu těžce. Jeho celý archiv byl roku 1945 nesmyslně zničen, on sám s dcerou vystěhován nejprve do Roudnice nad Labem a pak odsunut do Schackenslebenu u Magdeburku. Jeho žádost, aby mohl zůstat v Československu, byla zamítnutá, i když prominentní čeští architekti tento požadavek podporovali. Ve svém novém působišti pracoval na malých zakázkách a ucházel se roku 1946 marně o profesuru na Akademii umění ve Freiburgu v Sasku. Zchudlý a zapomenut roku 1957 Zasche ve Schackenslebenu zemřel.

Josefu Zaschemu byla dne 14.6.1999 v Jablonci n. N. na Horním náměstí na jižní stěně kostela, (nad základním kamenem) odhalena pamětní deska.

Lád'a Řezáč

Slavný rodák

ANTON FRANZ RESSEL

130. VÝROČÍ NAROZENÍ

A. F. Ressel se narodil 27. března 1873 v Dolní Řasnici v zemědělské rodině. Do školy chodil ve Frýdlantě a později vystudoval Učitelství v Trutnově. Jeho prvním učitelským místem byly Radčice u Liberce, kde začal vyučovat v roce 1892. O sedm let později se stal učitelem na dvoutřídní škole ve Fojtce, kde pak jako řídící učitel působil až do své smrti 1. ledna 1933. Pohřben byl na hřbitově v Mníšku, hrob však byl později neuváženě zrušen.

Ressel byl vynikajícím, velmi pilným a nadaným pracovníkem. Mimo své učitelské práce se zabýval minulostí Liberecka a díky nesmírné houževnatosti a zájmu se brzy stal jedním z jeho nejdůkladnějších znal-

ců. Studoval jak v zámeckém archívu ve Frýdlantě, tak v městských archívech Frýdlantu a Liberce. Znal také všechny farní archívy v okrese Liberec a pracoval i v některých archívech v Praze, Dráždanech a Vídni.

Zveřejňoval řadu článků v mnoha časopisech, sbornících i místním tisku. Roku 1900 vydává Historii frýdlantského okresu. Základním dílem A. F. Ressela je dvoudílná Vlastivěda libereckého okresu, známá Heimatkunde, kterou vydal v letech 1903 -1905. Dodnes patří k nejlepším dílům svého druhu, neboť zachycuje bohatou historii Liberecka. V roce 1907 založil německý vlastivědný sborník Mitteilungen des Vereins für Heimatkunde, který také řídil až do konce svého života.

Ač Němec, měl velmi dobrý poměr k českému národu. Plně uznával např. původnost slovanského osídlení některých obcí na Frýdlanstku a Liberecku, podobně jako badatelé Schwarz a Gierach. Také národnostně byl člověkem velmi snášenlivých a v jeho dílech najdeme často slova uznání tomu, co česká menšina vykonala.

Jeho nesmírná zásluha tkví v tom, že jako vůbec první napsal dějiny obcí libereckého a frýdlantského okresu. V letech 1895 - 1933 vyšla historie Radčic, Fojtky, Krásného Lesa, Kateřinek, Hajniště, Dolní Řasnice, Ludvíkova, Nového Města pod Smrkem, Libverdy, Dětrichova, Jindřichovic, Raspenavy, Mníšku, Nové Vsi a Oldřichova v Hájích. Jeho práce o selském povstání v severních Čechách v roce 1680 využil i Václav Kaplický v románu Železná koruna.

Později, když i v regionální vlastivědě začali nabývat převahu němečtí nacionalisté jako např. pánové Hübler, Lug, či Runge, byl A. F. Ressel skoro zapomenut.

V letošním roce výročí jeho narození i úmrtí rozhodně na A. F. Ressela vzpomínáme jako na člověka, který vykonal velký kus objektivní práce pro historii Liberecka.

S použitím článku Bohumila Nádhery pro čtvrtletník Patron zpracoval
Hynek Farský

ALBRECHTICE U FRÝDLANTU KAPLIČKA SV. JANA NEPOMUCKÉHO

Obec Albrechtice (Olbersdorf) získala povolení ke stavbě této kapličky 7. září 1729, v témže roce byla postavena a arcibiskupským koncistíriem dne 17. dubna 1730 uznána. Téhož roku byla vysvěcena.

Nově rekonstruovaná byla v roce 1968 a nově zastřešena dne 27. června 1871. V roce 1916 byl z této kapličky odstraněn zvon pro válečné účely.

V roce 1923 byla uspořádána sbírka na nový zvon, který byl téhož roku vysvěcen a zavěšen. Výrazná rekonstrukce kapličky proběhla v roce 1930. Rokem 1930 končí všechny zprávy zanechané při různých opravách ve věžičce kapličky.

Letité zprávy dřívějších obyvatel Albrechtic byly vyzvednuty z věžičky firmou SCANDIC Consulting, která na své náklady provedla a ukončila rekonstrukci této kapličky v roce 2000. Písemné nálezy byly přeloženy paní Helenou Pospíšilovou a panem Limberským z Albrechtic zpracovány v malou brožuru.

Vážení návštěvníci, zachovávejte čistotu a úctu k této památce.

Ti z Vás, kteří by si výše uvedený text chtěli přečíst přímo v Albrechticích, by si měli náležitě pospíšit. Je totiž natištěn na papíře formátu A4, ten je chráněn slídovými deskami a to vše je přivázáno na ochranné mříži. Takto zde vlastně vlají dvě slídové desky - druhé ukrývají výše uvedený text přeložený do němčiny. Proto pospěšte, dřív než desky podlehnou vlivům povětrnostním, nebo budou trnem v oku někomu z kolemjdoucích.

Hynek Farský

**KÁMEN VÍTĚZŮ
SCOUTING
LIBEREC**

Deska s tímto nápisem se na podzim 2002 objevila v Liberci - Lidových sadech, v parčíku u konečné tramvajové linky č. 2. Zde dlouhá léta stál kámen s výklenkem, mezi lidmi nazývaný skautský. Od podzimu 2002 je opět kompletní.

**VYSLYŠ MĚ BOŽE
VE SVÉ VELIKÉ LÁSCE**

**OBNOVENO NA SVÁTEK sv. JANA
NEPOMUCKÉHO 16. 5. 2002 J.H.**

Toto je textová část kříže pod Vápenným vrchem popisovaným p. Machem v Patronu č. 1/03 na straně 21. Stojí na dohled od kříže Ely Markovské, cca 150 m nad železniční tratí.

**ZUR ERINNERUNG
AN DAS 60 JÄHRIGE REGIERUNGS=
JUBULÄUM Sr. MAJESTÄT KAISER
FRANZ JOSEF I.
1848 - 1908**

Deska s tímto textem se nenachází nikde pod širým nebem, jak by se mohlo na první pohled zdát, ale v knihkupectví paní Vítové v Husově ulici ve Frýdlantu v Č. Zde funguje i antikvariát a tak jako mnoho jiných prodejních exponátů, i tato deska prý pochází z pozůstalosti, byť je sama neprodejná.

**PROTOŽE JSEM POZNAL
TRÝZEŇ ŽÍZNĚ,
VYHLOUBIL JSEM STUDNU,
KDE BY I JINÍ MOHLI PÍT !**

E.T. SETON

(Patron č. 4 / 2001, str. 20) a je též zakreslena na mapě Ještědského hřbetu 1:25000 z roku 1997.

Tento citát E. T. Setona je zároveň textovou částí na tzv. Setonově studánce. Tu tvoří vyzděná stěna z přírodního kamene s vyvedenou trubkou; nad ní je vztyčen dřevěný kříž s dřevěnou stříškou; v místě styku obou ramen se nachází tabulka s textem. Cestu k ní dobře popisuje p. Petr Holub v popisu cesty k Todtovu kříži

Hynek Farský

HROB W. J. JÄGERA

W. F. JÄGER, AK. MALER MARIE JÄGER, GEB. RICHTER
* 4. 4. 1861 † 8. 12. 1928 * 2. 8. 1859 † 4. 1. 1930

**DASS DU GESTORBEN UNS SEIST,
VERMOCHTEN WIR NIMMER ZU FASSEN.
ABER, DASS DU GELEBT,
FÜHLEN WIR TÄGLICH AUF'S NEU
WENZEL FRANZ JÄGER**

MALÍŘ JIZERSKÝCH HOR / DER MALER DES ISERGEBIRGES

**UMĚLCŮV HROB BYL OBNOVEN V ROCE 2002 PÉČÍ MĚSTSKÉ
GALERIE MY V JABLONCI NAD NISOU ZA FINANČNÍ PODPORY
MĚSTA RASPENAVY, HEIMATKREISVERBAND FRIEDLAND,
ČESKO-NĚMECKÉHO FONDU BUDOUCNOSTI A SOUKROMÝCH
DÁRCŮ.**

Hrob W. F. Jägera (resp. jeho obnova) byl slavnostně odhalen 30. června 2002 v 15 hodin na obecním hřbitově v Raspenavě.

Přístup: od hlavní brány středovou cestou s křížem, nescoucím nápis: Ruhet in Frieden na konci, druhou odbočkou doleva (na jejím konci pomník I. sv. války), na úrovni pomníku odbočit vpravo mezi tuje, po levé straně se nachází pomník (u zadních vrat hřbitova), textová část: bez portrétu - nachází

se na desce u místěné na zemi, a v prostoru ohraničeném kamennými sloupky a zábradlím. S portrétem - nachází se na vlastním pomníku.

Hynek Farský

RYCHNOV U JABLONCE NAD NISOU

Pamětní desky u schodiště v budově Městského úřadu

VEREINHAUS
DES
GEGENSEITIGEN SPAR-UND VORSCHUSS-
VEREINES
r.G.m.b.H.

ERBAUT 1911 - 12
UNTER DER VEREISLEITUNG

JOSEF ULLRICH
DIREKTOR
ANTON PEUKERT JOSEF MASCHKE
KASSIER KONTROLOR

AUFSICHTSRAT:
JOSEF PILZ
OBMAN

FRANZ BROSC RUDOLF PEUKERT
KONRAD HENLEIN KARL PREISSLER
KARL HOFRICHTER DR. FRIEDR. THIEBEN
KARL KITTEL EDUARD ULLRICH
ERNST PEUKERT EMIL WANDER
ANTON WENZEL

AUSGEFÜHRT VON
BAUMEISTER EMILIAN HERBIG GABLONZ
NACH DEN PLANEN DER BAUMEISTER:
KARL DAUT JUN. GABLONZ
HEINRICH MÖSE KRATZAU

BUDOVA
MĚSTSKÉHO ÚŘADU
BYLA POSTAVENA V LETECH
1911 - 1912
JAKO SPOLKOVÁ BUDOVA
SPOŘITELNÍHO A ZÁLOŽNÍHO SPOLKU

STAVBU REALIZOVAL STAVITEL
EMILIAN HERBIG Z JABLONCE
PODLE PROJEKTU
KARLA DAUTA ML. Z JABLONCE
A HEINRICHA MÖSEHO Z CHRASTAVY

NÁKLADY BYLY HRAZENY Z PROSTŘEDKŮ
SPOŘITELNÍHO A ZÁLOŽNÍHO SPOLKU,
JEHOŽ PŘEDSTAVITELÉ JSOU JMENOVÁNI
NA PŮVODNÍ PAMĚTNÍ DESCE
UPOMÍNÁJÍCÍ DOKONČENÍ BUDOVY

Tyto dvě pamětní desky jsou k vidění u schodiště v budově Městského Úřadu v Rychnově u Jablonce nad Nisou. Přestože se o ní zmiňuje pan Vrbata v Patronu věnovaném Rychnovu a okolí (č. 3/95, str. 7), nevedl jsem ji v patronosti a narazil jsem na ni v momentě, kdy jsem vypátral prodejní místo mapy Rychnova a okolí. Tím místem je podatelna MÚ, mapa je zde k dostání za 20 Kč a je zajímavá mimo jiné i zakreslenými památkami uvedenými v Patronu č. 3/95, ale i v ostatních výtiscích.

Hynek Farský

Společenská rubrika

Životní jubilea

- v květnu: **65 roků:** Karel Nádeník
- v červnu: **40 roků:** Ing. Ivan Indráček, **72 roků:** Otto Pospíšil
- v červenci: **65 roků:** Ldislav Řezáč, **76 roků:** Ervin Šolc, **79 roků:** Vladimír Lánský
- v srpnu - bez kulatého výročí

I dalším, kteří oslaví své narozeniny:

- v květnu: Zdeněk Bláha, Herbert Endler, René Hauer, Josef Ježek, Leoš Mach, Martin Purm, Stanislav Zajíc
- v červnu: Ing Otto Kučera, Dietmar Lauer, Petra Šúleková, Michael Ulbrich, Gerhard Kutnar
- v červenci: Hynek Farský, Helena Kuncová, Oldřich Lakomý, Günter Menzel, Stanislav Novotný, Václav Odehnal, Jaroslava Valentová
- v srpnu: František Golis, Markéta Ježková, Petr Körner, Ing. Lenka Švehlová

přejeme hodně zdraví, štěstí, spokojenosti a hodně sil do další práce.

Spolkový výbor

Oznamujeme čtenářům, že dne 29. března 2003 zemřel
ve věku 83 let dlouholetý člen spolku Patron

Josef Tichý

z Jablonce nad Nisou.

Oznamujeme čtenářům, že dne 1. května 2003 náhle zemřel na jarních toulkách
bukovými lesy pod Poledníkem ve věku 75 let dlouholetý člen spolku Patron

František Pavlis

z Jablonce nad Nisou.

Ze života spolku

Členové spolku na členské schůzi rozhodli, že bude zavedena spolková kronika. Kronikářem byl vybrán pan Ota-
kar Purm. Spolkový výbor vyzývá všechny účastníky na-
šich starých akcí - a za ta léta jsme jich uspořádali hodně -
aby vylovili z paměti staré vzpomínky a napsali krátké

článečky a okopírovali staré fotografie a zaslali je k uveřejnění do kroniky. Je zá-
jem uveřejňovat v kronice materiály a zážitky z našich akcí přibližně od roku 1978,
kdy jsme se ještě pouze neformálně scházeli. Kronika by se po létech práce měla
stát výstavní skříní naší dlouholeté činnosti.

Je zřízena webová stránka našeho spolku, materiály do ní a připomínky zasí-
lejte na adresu spolku.

Pan Endler zajistil pro členy spolku 20 ks ročenek JJHS, které jsou k dispo-
zici v klubovně spolku za cenu 50,- Kč/ks.

Spolkový výbor

ČINNOSTI KOORDINÁTORA SPOLEČNÝCH AKCÍ

Koordinátorem činnosti byl jmenován pan inženýr Makeř.

1. Roční plán výletů z návrhů členů podaných do členské schůze. Ten bude zpra-
cován do tabulky a otištěn v časopise Patron č. I. pro příslušný rok - a umístěn
na www stránky spolku.
2. Výlety vždy na období tří měsíců mezi vydáním časopisů. Tyto náměty budou
podány vždy koordinátorovi, který je zpracuje pro vydání v následujícím časo-
pise. Po zpracování je umístí na www stránky spolku.
3. Výlety k aktuálním událostem, námětům a tématům. Budou předány koordiná-
torovi s minimálním časovým předstihem jednoho týdne před termínem konán!
Tyto výlety jsou vždy kompletně zajištěny konkrétním člověkem včetně pro-
gramu, organizačního zajištění a kontaktní adresy. Koordinátor tyto akce umístí
na www stránce a v podstatě se o ně víc nestará.

-
- Ze všech výletů by měly být učiněny stručné zprávy, poznámky, fotografie
apod. Tyto podklady vždy předat koordinátorovi, který je dle uvážení (kvalita
podkladů) dává do časopisu, na stránky www a kronikáři.

- Akce bodů 1 - 3 může koordinátor rovněž nabízet (propagovat) u jiných spolků s výjimkou v případě nesouhlasu pořádajícího v bodu 3. (Například: Jdu do náročného terénu, NPR apod. a nepřeji si propagaci.)
- Stejný postup jako v bodech 1 - 3 lze zachovat pro konání jiných společných akcí než výletů. (Přednášky, výstavy, setkání s médii apod.)

Herbert Endler

Odposlechnuto z jednání výboru spolku Patron...

- Výbor spolku rozhodl, aby se p. Bednařík a p. Řezáč spojili s pí. Fojtíkovou ohledně revize hospodaření spolku Patron za období 2000 - 2002.
- Výbor spolku jednohlasně schválil pp. Bednaříka, Řezáče a Purma Martina pro zřízení manipulačního práva k účtu spolku v OB Jablonec nad Nisou.

Členská schůze 5. dubna 2003:

- Bylo vzpomenu na zesnutí nejstaršího člena spolku pana Josefa Tichého – 83 let
- Představení dvou hostů schůze – studenti FAMU, zpracovávají dokumentární film památných míst Jizerských hor (učiněna pozvánka na naše společné akce)
- Zprávu o hospodaření spolku přednesl L. Bednařík, revize hospodaření bude vyhotovena pí. Fojtíkovou do 15. 5. 2003
- Nadále bude vycházet spolkový časopis.
- Je zřízena webová stránka, připomínky zasílat na adresu spolku.
- Materiály pro výzdobu klubovny, případně pro prezentaci spolku dodat do 16. 4. 2003
- Dokončení úprav prostranství sochy sv. F. Serafínského do 30. 6. 2003
- Dokončení popisu CD-ROM M. Nevrlého do 18. 6. 2003
- bude pořádána beseda s předvedením prezentace spolku – pan Herbert Endler, „Penzion Buková“ ve 14,00 hod.

Usnesení bylo jednohlasně schváleno.

Výbor spolku pověřil předsedu jednáním s ing. Fojtíkovou ve věci převzetí funkce hospodáře spolku.

Výbor spolku jednohlasně schválil rozhodnutí zřídit manipulační právo k účtu spolku v OB Jablonec nad Nisou pro další osoby až po provedené revizi hospodaření.

Výbor spolku doporučil podání žádosti o grant zpracovaný ing. Martinem Purmem.

Výbor spolku rozhodl o založení kroniky spolku Patron a schválil do funkce kronikáře pana Otokara Purma.

Výbor spolku pověřil předsedu nápravou formálních nesrovnalostí v souvislosti s časopisem Patron.

Výbor vzal na vědomí odstoupení p. Poláčka z funkce člena výboru a přijal návrh na doplnění o p. Jana Podhoru.

Předseda spolku zajistí setkání ing. Fojtíkové a RNDr. Bednařka za účelem předání účetních podkladů o hospodaření spolku Patron. Součástí předání bude stručný protokol o předání. Výbor spolku odhlasoval odvolání RNDr. Bednařka z funkce hospodáře pro trvalé neplnění termínovaných úkolů ve věci účetnictví spolku.

Zřízení památky F. Pavlisovi pod Poledníkem. Umístění se bude konat za účasti a s vědomím členů spolku!

V souvislosti s množícími se akcemi spolku byl výborem do funkce koordinátora jmenován ing. Rudolf Makeš. V souvislosti s tím vypracoval p. Endler popis činnosti koordinátora, který bude zveřejněn v příštím vydání spolkového časopisu Patron.

Pošta došla :

- Bednařik - Obdržel jsem platbu od Kalendy 250 Kč, Lesů ČR Frýdlant 375 Kč, Marka Řeháčka 250 Kč za rok 2003 a 250 Kč za rok 2004, Otto Pospíšila 250 Kč, ing.Červinky 250 Kč, Nové Město pod Smrkem 3000 Kč; Ing. Indráčka 400 Kč, MěÚ Lučany nad Nisou 8000 Kč.
- Úmrtní oznámení p. Tichého.
- Koffer, Farský Hynek, Hájek, – články do časopisu.
- Novotný St. – návrh výletu a 10 ks fotografií do klubovny.
- Krajský úřad – vrácení žádosti o grant z důvodu pozdního dodání.
- MěÚ Tanvald – zamítnutí žádosti o příspěvek na opravy pomníčků
- Výbor zkontroloval stav placení členských příspěvků členskou základnou a podle Stanov spolku schválil zánik členství k dnešnímu dni těmto lidem: pp. Harciníkovi, Heidlerovi, Pavienskému, Schwarzovi a Městskému museu Frýdlant v Č.
- Odeslán dopis o zániku členství: Liboru Andršovi, Brojírovi, Hanušákovi, Horkému, Jandovi, pí. Kaplové, p. Körnerovi, p. Loumovi, pí. Remarové, p. Škodovi, pí. Vojtěchové.

- Makel - volal Honza Podhora že s p. Nádeníkem nenavázal kontakt, ale mluvil s p. Jožou který se zabývá netopýry. Pan Joža je ochoten pochůzku po štolách provést (má klíče od mříží) v okolí Nového Města v září. Též nabízí přednášku s diapozitivy o netopýrech v Jablonci nebo v Liberci.

OBSAH VYDÁNÍ Patron 2 / 2003

Pozvání na výlet za pomníčky - 29. 6. 2003	2
Pozvání na výlet do Lužických hor - 6. 9. 2003	2
Okénko do historie - Riedlova hrobka	3
Za drobnými památkami Českokamenicka	7
Zázrak v lesích pod Studencem	9
Putování horami na Velký pátek	13
Pamětní desky v Jablonci nad Nisou	17
Josef Zasche - architekt	18
Anton Franz Ressel - 130. výročí narození	19
Albrechtice u Frýdlantu - kaplička sv. Jana Nepomuckého	20
Různé tabulky	21
Hrob W. J. Jägera v Raspenavě	22
Rychnov u Jablonce nad Nisou - Pamětní desky u schodiště v budově MÚ	23
Společenská rubrika	24
Ze života spolku	25

Patron

**Informace přátel drobných památek
Jizerských hor č. 2 / 2003 (14. ročník)**

Vydává: Spolek přátel drobných památek Jizerských hor, Sportovní 555, 468 41 Tanvald, IČO-64669807, bankovní spojení ČSOB Jablonec nad Nisou, č. ú. 505 378 463 / 0300, šéfredaktor: Jiří Šourek, vychází čtvrtletně, povoleno OkÚ - Jbc - 941 / 34, výtisk je neprodejný a slouží výhradně pro vnitřní potřebu sdružení a jeho členů ! Vychází v červnu 2003, příspěvky, články a fotografie do dalšího vydání zašlete nejpozději do poloviny července 2003 !

Tento ročník časopisu Patron může být vydáván ve zvýšeném nákladu díky sponzorskému příspěvku:

STAVBY VALEŠ - SVOBODA
STAVEBNÍ FIRMA s.r.o.
Prosečská 18, 468 04 Jablonec n.N.